

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра відновного правосуддя та
приватної детективної діяльності

07-04-28

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ ДОКАЗІВ»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за спеціальністю 081 «Право»
денної та заочної форм навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано науково-методичною
комісією зі спеціальності 081 «Право»
Протокол № 1 від 19 жовтня 2018 р.

Рівне – 2018

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія доказів» для для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форм навчання / Благодир А. А., Благодир С. М. – Рівне : НУВГП, 2017. – 17 с.

Укладачі: Благодир А. А., кандидат юридичних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності; – Благодир С. М., кандидат юридичних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.

Відповідальний за випуск – В. І. Гришко, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завкафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності

Зміст

Передмова.....	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	3
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	3
1.2. Тематика практичних занять.....	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностик.....	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	6
2. Плани практичних занять.....	8
3. Самостійна робота студентів.....	14
4. Рекомендована література.....	17

Передмова

Ви розпочинаєте вивчення навчальної дисципліни «Теорія доказів», яка складається із загальної теорії доказів, техніки, тактики та методики. Пропоновані методичні вказівки допоможуть вам зорієнтуватись під час підготовки до практичних занять, організувати самостійну роботу.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія доказів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів спеціальності 081 «Право».

Предметом вивчення дисципліни «Теорія доказів» є сукупність об'єктивних закономірностей, пізнання яких необхідне для успішного розслідування і запобігання злочинів. Предметом теорії доказів охоплюються три групи закономірностей:

- закономірності виникнення і розвитку зв'язків і відношень усередині механізму злочину: зв'язок між дією і результатом, повторюваність дій у подібних ситуаціях, стереотипи дій суб'єкта злочину тощо;

- закономірності злочину, формування і реалізації способу вчинення і приховання злочину, зв'язок способу з особою злочинця, залежність способу від конкретних обставин вчинення злочину тощо;

- закономірності виникнення і перебігу явищ, пов'язаних зі злочинном, що мають значення для розслідування: скритність підготовки до вчинення злочину, вибір засобів, рекогносцировка обстановки, вивчення предмета злочинного посягання тощо.

Взаємозв'язки навчальної дисципліни «Теорія доказів» з іншими дисциплінами робочого плану, які передують її вивченню та які спираються на її вивчення, представленні наступною схемою.

Структурно-логічна схема дисципліни «Теорія доказів»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Дана програма розроблена відповідно до навчальним плану підготовки юристів-магістрів денної та заочної форми навчання НУВГП. Вона визначає обсяг і зміст навчальної дисципліни «Теорія доказів»

Метою вивчення дисципліни «Теорія доказів» в вищому навчальному закладі є забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців з таким рівнем знань, вмінь і навичок у галузі кримінально-процесуальної діяльності, які б забезпечували досягнення таких цілей:

а) науково-юридична:

- поглиблене вивчення студентами теоретичних положень дисципліни «Теорія доказів», набуття спеціальних практичних навичок і вмінь ефективного застосування теоретичних знань, техніко-криміналістичних засобів і методів у практичній діяльності по розкриттю, розслідуванню (діданню) і попередженню злочинів;

- опанування студентами необхідного рівня науково-методологічної підготовки, який забезпечує їм бачення виникаючих проблем, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самоудосконалення свого професійного рівня;

- формування навичок прийняття рішень у складних слідчих ситуаціях, опанування логікою доказування при встановленні об'єктивної істини у кримінальних справах, а

також складання процесуальних документів і ділових паперів слідчого;

б) загальноосвітня:

- підвищення юридичної культури та ерудиції фахівців, оволодіння позитивним досвідом інших держав щодо застосування криміналістичних знань;

в) виховна:

- формування відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою та людиною.

Побудова навчальної програми заснована на багатолітньому досвіді викладання теорії доказів у вищих навчальних закладах, а також специфіці правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України та особливостях процесу розслідування злочинів, віднесених до їхньої компетенції, що створює умови організації навчального процесу на більш якісному рівні.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Доказове право і теорія доказів у системі кримінально-процесуального права	2	1
2.	Предмет та межі доказування	1	1
3.	Поняття, властивості та класифікація доказів	1	1
4.	Процес доказування	2	1
5.	Суб'єкти доказування та оцінка доказів	2	1
6.	Джерела доказів.	2	
7.	Доказування у судових стадіях кримінального процесу	2	
8.	Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках	2	1
	Всього	14	6

1.4 Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.5. Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- 1.аналіз усних відповідей;
- 2.виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із

заокругленими до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	Задовільно
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Загальні положення доказів і доказування у кримінальному провадженні

Тема 1. Доказове право і теорія доказів у системі кримінально-процесуального права

План заняття

1. Доказове право в системі кримінально-процесуального права.
2. Поняття і предмет доказового права. Співвідношення доказового права та теорії доказів.
3. Поняття і зміст теорії доказів у кримінальному провадженні.
4. Значення теорії доказів для практичної діяльності органів розслідування, прокурора і суду.

Питання для самоконтролю:

1. Яке співвідношення понять доказове право і історичні форми кримінального процесу?
2. В чому суть засади безпосередності дослідження доказів?
3. Проведення якої слідчої (розшукової дії) можливе до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР?

Завдання до теми:

1. Опрацюйте главу 2 «Засади кримінального провадження» КПК України. Законспектуйте основні положення.

Література [14, 17, 28, 29, 30]

Тема 2, 3. Предмет та межі доказування. Поняття, властивості та класифікація доказів

План заняття

1. Поняття, види і значення предмету доказування в кримінальному провадженні.

2. Структура предмету доказування в кримінальному провадженні.
3. Межі доказування.
4. Поняття доказів. Співвідношення доказів та фактичних даних.
5. Юридичні властивості доказу.
6. Визнання доказів недопустимими. Класифікація доказів.

Питання для самоконтролю:

1. Які особливості предмету доказування у провадженнях щодо неповнолітніх та провадженнях про застосування примусових заходів медичного характеру?
2. Яке співвідношення предмету доказування та меж доказування?
3. Істотне Які порушення прав та свобод людини і громадянина є істотними?

Завдання до теми:

1. Додатково опрацюйте Рішення Конституційного Суду України від 20 жовтня 2011 року у справі № 1-31/2011 за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України.

Література [3, 12, 13, 15, 22, 29, 30]

Тема 4. Процес доказування

План заняття

1. Поняття процесу доказування і його зміст.
2. Дослідження (перевірка) доказів.
3. Оцінка доказів.
4. Способи збирання і перевірки доказів.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте основні положення презупції невинуватості особи
2. Які основні способи перевірки показань свідка.

3. Які є види показань підозрюваного (обвинуваченого)?

Завдання до теми:

1. Додатково опрацюйте інструкцію «Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні».

Література [3, 14, 15, 19, 21, 29, 30]

Тема 5. Суб'єкти доказування та оцінка доказів

План заняття

1. Поняття суб'єктів доказування у кримінальному провадженні та їх класифікація.
2. Слідчий та прокурор як суб'єкти доказування.
3. Роль суду в процесі доказування.
4. Підозрюваний і обвинувачений як суб'єкти доказування.
5. Захисник як суб'єкт доказування.

Питання для самоконтролю:

1. Який процесуальний статус законного представник неповнолітнього обвинуваченого як суб'єкта процесуального доказування?
2. Який процесуальний статус потерпілого як суб'єкта доказування?
3. Який процесуальний статус цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників як суб'єктів доказування?

Завдання до теми:

1. Додатково опрацюйте Закон України «Про прокуратуру», щодо питань прав та обов'язків прокурора під час кримінального судочинства.

Література [2, 3, 5, 6, 14, 22, 25, 29, 30]

Тема 6. Джерела доказів.

План заняття

1. Поняття і процес формування показань свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта.
2. Визнання обвинуваченим своєї вини і його значення для встановлення істини в справі.
3. Підстави для призначення судової експертизи. Структура, зміст і види висновків експерта. Допит експерта з приводу даного ним висновку. Особливості оцінки висновку експерта.
4. Поняття «речові докази» та їх значення: зміст і форма речового доказу. Види речових доказів.
5. Поняття і види документів. Вимоги, яким має відповідати документ як доказ у кримінальному провадженні.

Питання для самоконтролю:

1. Який предмет показань потерпілого?
2. На кого покладено обов'язок перевірки алібі
3. Який порядок перевірки показань з чужих слів.

Завдання до теми:

1. Додатково опрацюйте ст.8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»

Література [9, 11, 20, 22, 25, 29]

Тема 7. Доказування у судових стадіях кримінального процесу

План заняття

1. Поняття, суть і значення підготовчого судового провадження.
2. Поняття, суть, значення та завдання стадії судового розгляду. Доказування під час судового розгляду
3. Поняття, завдання та основні риси апеляційного провадженн. Доказування в суді апеляційної інстанції.
4. Суть, завдання і значення касаційного провадження.

Питання для самоконтролю:

1. Який порядок перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами?
2. Який порядок перегляду судових рішень міжнародною судовою інстанцією?

Література [2, 7, 12, 24, 26, 29, 30]

Тема 8. Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках

План заняття

1. Особливості доказування під час провадження на підставі угод.
2. Особливості доказування під час провадження у формі приватного обвинувачення.
3. Особливості доказування під час провадження щодо окремої категорії осіб.
4. Особливості доказування під час провадження щодо неповнолітніх.
5. Особливості доказування під час провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

Питання для самоконтролю:

1. Які види угод передбачені КПК України?
2. Які особливості кримінального провадження стосовно народних депутатів України?
3. Які види провадження передбачені стосовно неповнолітніх? Назвіть види корупційних злочинів?
4. Що таке початковий етап розслідування?

Література [1, 2, 6, 23, 29]

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Теорія доказів» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних занять;

- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів у сесію.

Перелік тем для рефератів

1. Поняття і зміст процесу пізнання.
2. Кримінально-процесуальна форма.
3. Поняття презумпції невинуватості.
4. Поняття та зміст оцінки доказів.
5. Роль внутрішнього переконання та закону при оцінці доказів.
6. Застосування спеціальних знань при збиранні та перевірці доказів.
7. Застосування технічних засобів при збиранні та перевірці доказів.
8. Прокурор як суб'єкт доказування.
9. Особи, які мають та обстоюють у доказуванні власні інтереси.

10. Особи, які представляють в доказуванні інтереси інших осіб.
11. Особливості перевірки і оцінки показань свідка.
12. Особливості перевірки і оцінки показань потерпілого.
13. Особливості допиту неповнолітніх свідків.
14. Затримання підозрюваного.
15. Допит підозрюваного.
16. Перевірка і оцінка показань підозрюваного.
17. Перевірка висновку експерта.
18. Види експертиз.
19. Проведення повторної та додаткової експертизи.
20. Процесуальне оформлення висновку експерта.
21. Зберігання речових доказів.
22. Характеристика документів як доказів.
23. Характеристика протоколів слідчих (розшукових) дій як доказів.
24. Використання положень філософії, логіки, психології, етики та інших суспільних наук у розвитку теорії доказів, розробці засобів і методів слідчої діяльності.
25. Співвідношення теорії доказів і природничо-технічних наук.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30, ст.141. (зі змінами та доповненнями станом на 12.04.2012 р.).

2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України. *Відомості Верховної ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 4651-VI.

4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2135-XII. URL : Режим доступу до документа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2135-12>.

5. Про прокуратуру : Закон України. URL : Режим доступу до документа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1789-12>.

6. Про адвокатуру» : Закон України від 1993 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1993, №9. С.62.

7. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду : Закон України від 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995, №1. С.1.

8. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні затв. Указом Президента України від 10 червня 1993 р. *Урядовий кур'єр*. 1993.

9. Про судову експертизу : Закон України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/go/4038-12>.

10.Європейська конвенція з прав людини від 4.11.1950 р.

11.Інструкція про призначення та проведення судових експертиз. Затверджена Наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 8 жовтня 1998 року.

Допоміжна література

12. Белкин Р. С. Теория доказывания в уголовном судопроизводстве. Москва : Норма, 2007. – 528 с.

13.Гмирко В. П. Доказування у кримінальному процесі: Діяльнісна парадигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація.

СМД- репрезентація : монографія. Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2010. 314 с.

14. Гончаренко В. Г. Доказування в кримінальному провадженні : науково-практичний посібник. Київ : Прецедент, 2014. 42 с.

15. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–13. Ст. 88.

16. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. У 2 т. Т. 2 / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Харків : Право, 2012. 664 с.

17. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ : Юстініан, 2012. 1224 с.

18. Лукашевич В. Г. Розвиток доказування як форми пізнання в сучасному кримінальному процесі. *Наук. вісн. НАВСУ*. 2004. №4. С. 205-211.

19. Нор В. Т. Проблеми теорії і практики судових доказів. Л., 1978. 110с.

20. Татаров О. Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади : монографія. Донецьк : ТОВ “ВПП “ПРОМІНЬ”, 2012.

21. Михеенко М. М. Доказывание в советском уголовном судопроизводстве. К., 1984. 132с.

22. Прилуцький С. Допустимість доказів: сучасність та перспективи кримінального процесу України. *Право України*. 2006. №4. С. 85-89.

23. Савонюк Р. Межі доказування в досудовому слідстві. *Право України*. 2006. №6. С. 91-94.

24. Стахівський С. Щодо поняття та суті доказів у кримінальному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. №5. С. 147-150.

25. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування: монограф. К. : НАВСУ, 2005. 272 с.

26. Сурдукова О. В. Адвокат – захисник як суб’єкт збору доказів у кримінально-процесуальному праві. *Вісн. Запорізького юрид. ін-ту*. 2005. №3. с. 207-218

27. Теорія доказів : підручник / за заг. ред. В. М. Тертишника. К. : Алерта, 2015. 294 с.

28. доказів : навч. посіб. для студентів галузі знань "Право" спец. "Правознавство" / В. С. Канцір, М. М. Олашин, Б. П. Ратушна, Ю. О. Фігель. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. 295 с.

29. Теорія доказів: підручник / за заг. ред. В. М. Тертишника. Київ: Алерта, 2015. 294 с.

30. Удовенко Ж. Забезпечення процесу доказування на досудовому слідстві: окремі проблеми. *Право України*. 2002. №5. С.4

Інформаційні ресурси:

31. Антонов К.В., Тертешник В.М. Концепт теорії доказів і концептуальні аспекти розвитку доказового права сьогодення. Вісник АМСУ. Серія: "Право. 2015. № 2 (51). С. 7-11. URL : <http://www.nbuu.gov.ua/node/2116>

32. Офіційний портал Верховної Ради України. URL : <http://rada.gov.ua>

33. Всі документи бази даних "Законодавство України". URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a>